

ครั้งแรกที่คนเรา

หูดออกจากท้องผู้เป็น
แม่ เมื่อตัวกระทบกับ
อากาศต้องร้องไห้แล้ว
..... อุแว้.....เปล่งเสียง

ร้องกระตุ้น ปอดให้
เดินเครื่อง สูบเอาอากาศ
หายใจ ถ้าไม่มีเสียง ✓

ตำนานเหลืองชื่อไม้คนล้านนา

แผนุภากรนำมาทำครุยาแก้โรคผอมเหลือง

ร้องส่งสัญญาณให้ผู้ใหญ่ ทราบ ก็จะถูกยกกันตีให้เปล่งเสียงจนได้
สมัยก่อนเด็กมักเป็นโรคตัว เหลืองน้ำลายไหล หรือเป็นโรคตามทรวง
หากเป็นผู้ใหญ่ก็มักเป็นโรค คีซ่านต้องแก้ด้วยไม้ชื่อ "ตำนานเหลือง"
พ่อเลี้ยงใจ เป็นหมอพื้นบ้านผู้รักษาคนเจ็บป่วยมานานักด่อนัก
จนเกิดทักษะความรู้เชี่ยวชาญ พร้อมๆ กับเก็บเงินมากขึ้นตาม
ประสบการณ์ความรู้ ด้วยความรู้ความสามารถที่ทำงานอุทิศตัวแก่ชาว
บ้านดังกล่าวจึงได้สมญานามว่า "พ่อเลี้ยง"

ตำราของพ่อเลี้ยงใจเป็นตัวอักษรพื้นเมืองล้านนาบันทึกลงในใบ
(พับ) กระดาษสา มีตำรายาแก้มากมาย

ใจความตอนหนึ่งกล่าวถึงการรักษาโรคตามทรวง ผอมเหลือง
ได้ยีนคำว่า ตำนเหลืองครั้งแรกก็นึกว่าเป็นต้นไม้ตาลขนาด
ใหญ่หรือไม่ก็เป็นก้อนน้ำตาลสีเหลือง เมื่อซักถามพ่อเลี้ยงจึงทำให้ผู้
เขียนหลัก (ฉลาด) ขึ้นมาอีกหน่อยว่า ต้นตำนานเหลืองเป็นไม้ป่าขนาด
เล็ก แดกกอกจากรากได้ดิน ส่งลำต้นขึ้นมาโผล่ดินสูงราวสองกกว่าๆ
เกิดลำต้นชิดกันเป็นกลุ่ม มองเห็นได้ชัดเป็นที่สังเกต

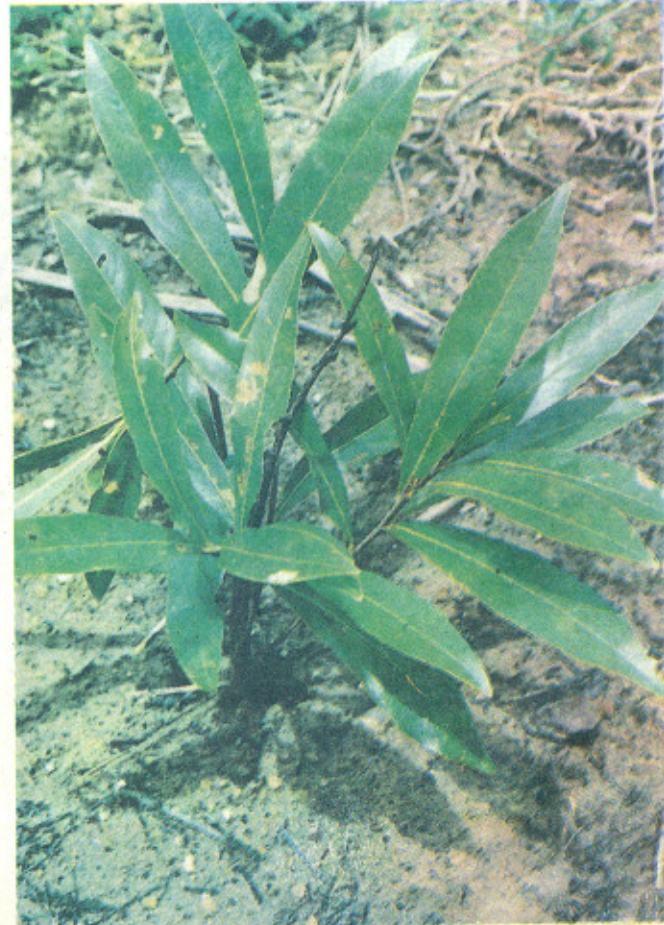
ซีปุม (ท้อง) ป่อง ".....อันว่าละอ่อนหรือคนแก่มักเป็นโรคผอมเหลือง
ซีปุมป่อง ต้อง (ท้อง) ป่องอยู่นั้น แลมยังมีน้ำลายย่อยไหลอยู่บู่ได้ขาด
กำบะเก่าเบาราน (โบราณ) เป็นว่ามันเป็นโรคตำนานเหลือง หากปล่อย
ไว้เมื่อใหญ่มา ก็มักเป็น คนซีโรค เป็นซีหย่องหม่องแซ แลมยังบางคน
กินแสว (กินแต่เนื้อ) บ่กินข้าวกำกับ กินจิ้น กินป่าบ่คายอยู่คึงมือคึงวัน
(ทุกวี่วัน) อันจะนี่แหละ ต้องท้อยาแก้เหลืองมันกิน มีตัวยาสาคัญคือชาก
(ราก) ตำนเหลือง เป็นเก้า....."

ต้นตำนานเหลือง เป็นไม้ชนิดใบคู่ที่ดูๆ แล้วก็งดงามได้ด้วย และ
รสใบมักจะมีควาหวานทำให้แมลงบางชนิดชอบแตะเลียกินน้ำหวาน

ดังพ่อเลี้ยงบอกว่า "ที่แมงมันชอบกินเพราะมันมีความหวานอยู่บ้าง"

วิธีการนำต้นเหลืองมาทำครุยาสมุนไพรพ่อเลี้ยงอธิบายว่า
"ก่อนอื่นต้องตั้งใจว่า ไมโลก ไม่มักมากชูดเอามาจนเสีง (จนหมด)
เวลาชูดองเอาเพียงต้นใดต้นหนึ่งของกอ ให้เหลืองเอาไว้ในป่าบ้าง
หาไม้แล้วจะไม่มีต้นต้นเหลืองใช้ในอนาคตโดยนำรากต้นเหลืองมา
ตำหรือบดให้ละเอียด นำมาแบ่งกินเท่าๆ กับหัวแม่มือของผู้ป่วย กิน
ไปใจ...ใจ...แปลว่า กินไชเรื่อยๆ....ก็จะหายจากโรคซีปุมป่องซีหย่อง
หม่อง แซหรือบรรเทาจากการเป็นโรคคิวเหลือง คีซ่าน....แต่ไม่สามารถ
แก้โรคคาลง....คาลง....หรือเพียงหุบเอดสีได้เนื้อ."

แหล่งข้อมูล / สัมภาษณ์พ่อเลี้ยงอายุ 72 ปี จำนวน 1 คน
ภาพต้นเหลือง คอยแก้วเคอ อ.สันกำแพง จ.เชียงใหม่
โดย.....นิคม พรหมมาเทพย์

ตำนานเหลืองแก้โรคเหลือง-โรคคีซ่าน.